

III. ROČNÍK II. ČÍSLO ŠKOLSKÉHO ČASOPISU

The Johnny King News

NOVINKY

ÚSPECHY

OZNAMY

ZAÚJÍMAVOSTI

V tomto časopise sa dozviete o všetkých novinkách na našej škole, nájdete tu články o rôznych školských akciách, o úspechoch našich žiakov, ale dočítate sa aj omnoho viac.

Milí čitatelia!

Máme tu koniec školského roka a s ním aj ďalšie číslo nášho časopisu. V tomto čísle sa nám podarilo vyspovedať našu učiteľku anglického jazyka Mgr. Alenu Rakovskú, ktorá sa sa s nami tento rok zároveň lúči. Sme jej vďační za všetko, čo nás naučila. Ďalej vám priblížime hneď dve akcie, ktoré sa konali počas tohto polroku, a to tretia exkurzia do Prahy a družba Erasmus+ v Bolzane. Dozviete sa o našich mladých umeleckých talentoch a ich úspechoch. Žiačka III.A triedy Ema Šišovská vám predstaví svoju esej, za ktorú bola ocenená špeciálnou prémieou v celoslovenskej súťaži stredoškôľakov v písaní esejí Esey Jána Johanidesa. Pre fanúšikov histórie máme pripravené až tri články - o otcovi teórie evolúcie Charlesovi Darwinovi, o českom koncentračnom tábore Terezín a nakoniec o našom gymnáziu, ktoré tento rok oslávilo svoje 111 výročie.

Nakoniec by som v mene celej redakcie chcel zaželať krásne prežité prázdniny, veľa oddychu a načerpanie nových síl do nového školského roka. Tešíme sa na vás!

Peter Ďurica (III. B)

Obsah

Interview.....	3
Praha trochu inak.....	5
S Erasmom po Európe.....	8
Naši mladí umelci.....	10
Esey Jána Johanidesa.....	13
Charles Darwin.....	14
koncentračný tábor Terezín.....	15
História školy.....	17
Kvíz.....	18

Redakcia: Romana Orgoníková, Denis Komžík, Kristína Šútorová, Ema Šišovská, Peter Ďurica
Grafická úprava: Peter Ďurica
Korektúry: Mgr. Tatiana Poliakova
Kontakt: tatiana.poliakova@gjkzm.sk

INTERVIEW

Romana Orgoníková, III. B

Mgr. Alena Rakovská

V tomto interview vám predstavíme Mgr. Alenu Rakovskú, ktorá je dlhoročnou učiteľkou anglického jazyka na našom gymnáziu. Pochádza z neďalekej obce Tekovské Nemce a úspešne vyštudovala Pedagogickú fakultu na Univerzite Komenského v Bratislave. V rozhovore sa o nej, ako aj o výučbe anglického jazyka, dozviete viac.

Ste rodáčka zo Zlatých Moraviec?

Nie, nie som. Pochádzam z neďalekej obce Tekovské Nemce.

Ako si spomínate na svoje detské a mládežnícke časy?

Detstvo som prežila ako dedinské

dieťa v rodnej obci. Tie roky sa mi spájajú skamarátmi na ulici u mojej staršej, kde sme celé leto hrávali vybíjanú a v zime zažívali bláznivé sánkovačky. V škole som sa zúčastňovala biologických súťaží, olympiád v ruskom jazyku a veľmi ma bavili recitačné súťaže.

Pre aké štúdium ste sa rozhodli po skončení ZŠ a neskôr po SŠ?

Vďaka mojim mimoškolským aktivitám a úspechom v súťažiach som bola prijatá do gymnázia bez prijímacích pohovorov. V tej dobe som kvôli tzv. rajonizácii musela nastúpiť do gymnázia v Novej Bani, hoci generácie študentov predtým mohli študovať na gymnáziu v Zlatých Moravciach. Keďže som mala vzťah k literatúre a jazykom,

chcela som študovať a neskôr učiť slovenský jazyk a ruský jazyk. Ale nakoniec bolo všetko inak. Vyštudovala som pedagogickú fakultu na Univerzite Komenského v Bratislave, odbor anglický jazyk a anglická a americká literatúra.

Aké boli Vaše profesijné začiatky?

Učiť som začala ešte počas vysokoškolského štúdia, keďže v 90-tych rokoch bol nedostatok učiteľov cudzích jazykov. Učila som angličtinu v Strojárskom učilišti v Zlatých Moravciach a od roku 2007 učím na našom gymnáziu.

Prečo ste sa rozhodli práve pre vyučbu anglického jazyka?

Učiteľkou som chcela byť už od detských čias. A o tom, čo budem učiť, rozhodol predovšetkým fakt, že po novembrových udalostiach roku 1989 sa v školách popri ruštine dostal do popredia nemecký a najmä anglický jazyk. Bola to aj pre mňa príležitosť posunúť sa a začať niečo nové.

Strávili ste nejaký čas aj v anglicky hovoriacich krajinách?

Dnes je pre mladých ľudí obrovskou výhodou možnosť žiť a pracovať v zahraničí. Beriete to ako samozrejmosť a akosi prirodzene vyrastáte aj doma v prostredí, kde vás angličtina obklopuje každý deň. Ja som sa do Veľkej Británie dostala prvýkrát, až keď som už učila na gymnáziu. Niekoľkokrát som navštívila túto krajinu, ale boli to len kratšie pobyty. Bola som v severnom Devone a Londýn je

pre mňa úžasné mesto, kam sa opäť rada vrátim.

Aké sú podľa vás plusy a mínusy práce s mladými ľuďmi?

Mám pocit, že keď je človek obklopený mladými ľuďmi, zostáva dlhšie duchom mladý. Ako učiteľka som obklopená ľuďmi, ktorí sú plní energie, odvahy presadzovať svoje ciele a aj vďaka svojim žiakom sa dokážem prispôbovať novým trendom či technológiám. Keď však mám porovnať študentov z mojich pedagogických začiatkov a tých súčasných, sú tu aj veci, ktoré ma až tak netešia. Veľa dnešných mladých ľudí chce mať dobré výsledky, ale veľmi málo pre to robia.

Akú knihu v anglickom jazyku by ste odporučili študentom prečítať?

Nie je jednoduché odporučiť jednu knihu, ale ak ste nečítali Malého princa, urobte to. A ak ste ho čítali, tak určite nie iba raz. Je síce od francúzskeho autora, ale nie je problém zohnať si ju v angličtine. Opisuje krásny príbeh o priateľstve a súcite, o tom, že život je o tom, ako veci vnímame. Je to kniha, ktorá nám pripomína, že život je niekedy ťažký alebo smutný, no aj vtedy môžeme nájsť „krásu v jedinej ruži, spokojnosť pri pohľade na západ slnka a úžas pri pohľade na hviezdy“.

Aký je podľa vás najlepší spôsob, ako si zdokonaľiť cudzí jazyk?

Brať ho ako súčasť každodenného života. Obklopiť sa ním. Samozrejme, ideálne je žiť nejaký čas v krajine, kde sa jazykom hovorí, ale ak to nie je možné,

využite každú príležitosť. Dnešná doba ponúka veľmi veľa možností. Počúvate hudbu, pozeráte filmy, hráte hry, či čítate knihy. K tomu si vezmite ešte nejakú dobrú gramatiku a bude to super.

Čo pre vás znamená relax? Ako budete využívať čas po ukončení Vašej pedagogickej praxe?

Relax je u mňa dobrá detektívka a záhrada. Detektívky, či už ako knihy alebo filmy a pokiaľ ide o záhradu už som sa dostala do štádia, že si ju viem aj vychutnať, nielen sa v nej narobiť. Rada cestujem a spoznávam nové miesta a posledný rok sme s manželom začali aj trochu bicyklovať, takže keď je pekné počasie relaxujeme aj takýmto spôsobom. Anudiť sa doma určite nebudem, lebo povinností, aj tých pracovných, je stále veľa.

Na koho alebo čo z nášho gymnázia budete najradšej spomínať?

Ako som už spomenula, nie som absolventkou nášho gymnázia. Musím však povedať, že tieto priestory ma očarili od prvého momentu, kedy som sem vstúpila. A to vtedy ani zďaleka neboli také pekné priestory ako sú dnes. Samozrejme, že sa spájajú s mnohými peknými aj smutnejšími spomienkami na udalosti a ľudí, s ktorými som mala možnosť spolupracovať. Verím, že pri spoločných stretnutiach budeme mať v budúcnosti na čo spomínať. Nezabudnuteľní sú aj mnohí moji študenti, ale musím spomenúť moju prvú triedu na škole, ktorej som bola triednou učiteľkou osem rokov a bola to zároveň aj jediná moja trieda v osemročnom gymnáziu.

Praha trochu inak

Kristína Šútorová, III. B

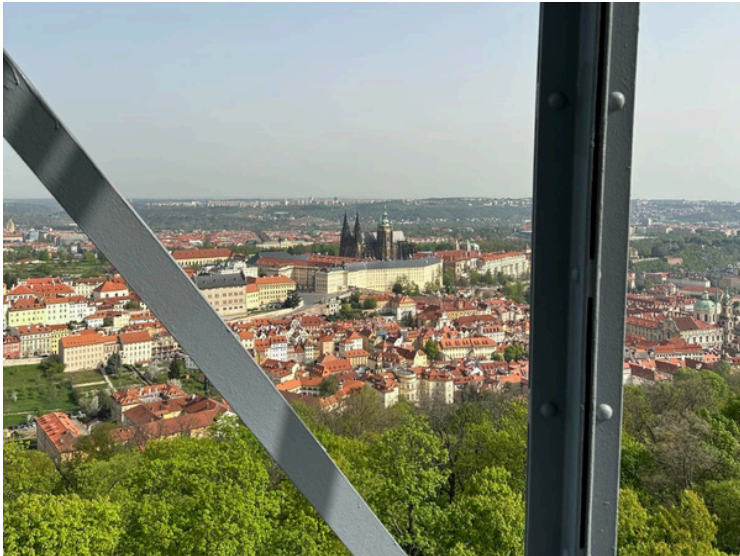
V dňoch 8. 4. – 10. 4. 2024 som sa spoločne s mojimi spolužiakmi z 3. ročníka vybrala do metropoly Českej republiky, do krásnej historickej Prahy. Praha, srdce Európy, je mesto plné kúziel, kde sa história mieša s modernosťou a kde každé zákutie dýcha atmosférou dávnych čias. Toto mesto ponúka mnoho lokalít, ktoré mňa a mojich spolužiakov nie len okúzili svojím vzhladom a históriou, ale dokonca nám vyrazili dych. Teraz aj vám predstavím tie miesta, ktoré ma oslnili najviac a určite by ste ich mali navštíviť aj vy. Tak poďme na to!

Karlov most spájajúci Staré Mesto s Malou Stranou je svetoznáмым klenotom Prahy. Je najstarším stojacim mostom nad Vltavou. Pri prechode cez most vás budú sprevádzať barokové súsošia. Každá z jeho tridsiatich sôch má svoj vlastný príbeh, ktorý sa pomaly odкрýva návštevníkom kráčajúcim po jeho vydláždenej ceste.

Pražský orloj je fascinujúce umelecké dielo gotiky, ktoré sa nachádza na južnej strane Staromestskej radnice v Prahe. Jeho astronomický ciferník zobrazuje polohy Slnka a Mesiaca, zatiaľ čo kalendárny ciferník s farebnými medailónmi znázorňuje jednotlivé mesiace roka. Najviac vychýrenou atrakciou sú drevené figúrky dvanástich apoštolov, a niekoľkých ďalších figúrok, ktoré sa objavujú nad ciferníkom každú hodinu. Tam sa teda vždy zbehnú fúra ľudí. Tento bohato zdobený orloj láka návštevníkov z celého sveta už dlhé roky a ani ja som si nemohla nechať újsť pohľad na túto pozoruhodnú pamiatku.

Petřínska rozhladňa patrí taktiež medzi neodmysliteľné dominanty Prahy. Bola postavená ako voľná kópia Eiffelovej veže a jej výška dosahuje až 58,70 m. Aby som sa dostala až na vrchol, musela som si vyšliapať 299 schodov. Bola to fuška, ale za výhľad, ktorý som dostala, to stálo. Majestátnu Prahu som mala ako na dlani.

Pražský hrad je odvekým symbolom českého štátu a najvýznamnejšou českou pamiatkou. Hrad bol tradičným sídlom českých panovníkov a od roku 1918 sídlom prezidenta republiky. Postupnými prístavbami vznikol jeden z najväčších hradných komplexov na svete. V tomto komplexe som mala možnosť vidieť aj mnohé iné veľkolepé stavby ako Starý kráľovský palác, Baziliku sv. Juraja, Zlatú uličku a mnohé iné. No najväčšou hrdosťou každého Čecha je krásna Katedrála sv. Víta.

Katedrála svätého Víta je najväčším a najvýznamnejším pražským chrámom. Okrem bohoslužieb sa tu odohrávali aj korunovácie českých kráľov a kráľovien. Jej stavba sa začala v roku 1344 a nie je hanbou nazývať ju absolútnym vrcholom gotickej stavby. Ja a aj ne jeden z mojich spolužiakov sme nedokázali zavrieť ústa od údivu pri pohľade na túto katedrálu. Vonkajší aj vnútorný vzhľad, jej architektúra a majstrovské detaily nemajú konkurenciu. Tento chrám môžeme bez pochybností nazvať umeleckým dielom.

Našou poslednou zástavkou po pražských pamiatkach bude **Václavské námestie**. Václavské námestie pomenované po sv. Václavovi je turisticky obľúbeným miestom a taktiež veľkým obchodným a administratívnym centrom. Ústredným monumentom námestia je socha sv. Václava na koni, po ktorom je aj námestie pomenované. Nájdete tu všetko, čo potrebujete. Okrem služieb všetkého druhu sa môžete aj kultúrne vyžiť v Národnom múzeu. Pokiaľ sa Prahu rozhodnete navštíviť v teplých mesiacoch, odporúčam vám pribaliť si aj slnečné okuliare či šiltovku. Slnko vám dá na Václaváku poriadne zabráť, uf.

Ach, Praha, milá Praha, 100 rokov by nestačilo, aby som vyskúšala a videla všetko, čo mi ponúkaš! Môžete mi veriť, Praha nám ponúka obrovské množstvo pamiatok a miest, ktoré možno navštíviť, i aktivít a zážitkov, ktoré možno zažiť. Ja som dnes vybrala len zopár z nich, no vy určite nezaháľajte a utekajte prebádať aj ostatné zákutia Prahy, z ktorých budete na konci očarení. A nezabudnite mi dať vedieť, ako sa vám páčilo.

S Erasmom po Európe (Taliansko/ Bolzano)

Denis Komžík, I. B

Dňa 13. 5. 2024 o 19:00h. sa začal písať náš erasmovský príbeh. Vyrazili sa smer Viedeň, kde sme, po ceste plnej napätia, presadli na nočný vlak do Innsbrucku a odtiaľ sme zamierili do Bolzana. Cesta bola nie príliš dlhá, ale rozhodne bola plná očakávaní.

Po príchode a rýchlym vybalení sa v hoteli sme sa rýchlym krokom presunuli do našej partnerskej školy. Tu sme boli milo privítaní a dokonca sme si všimli aj zopár povedomých tvárí, ktoré boli pred časom na výmennom pobyte na našej škole. Do Bolzana sme išli s veľkým množstvom očakávaní nových zážitkov, ale to, čo nás čakalo, nás napriek dennému harmonogramu úplne prekvapilo. Bola to prednáška na tému Mier a filozofia! Áno, možno to znie celkom nudne (aj nám to znelo), ale ukázalo sa, že aj prednáška môže byť veľmi pútavo vymyslená a úžasne prepracovaná. Dokonca sme sa dozvedeli aj veľa nových a zaujímavých informácií o svetovom mieri. Neskôr sme mali spoločný obed a potom sme na túto tému mali workshop, kde sme si našli aj nových priateľov, pretože sme museli spolupracovať.

V stredu sme mali prehliadku mesta, učitelia nám najskôr poukazovali pamiatky a významné miesta a neskôr sme sa rozdelili do menších skupiniek, v ktorých nás mestom sprevádzali žiaci. Po spoločnom obede sme sa presunuli naspäť do školy, kde nás čakala prednáška na tému: Aktuálne vojnové a mierové problémy: Ukrajina a Gaza – prečo je mier taký ťažký? Po prednáške nás opäť čakal workshop, kde sme si mali pripraviť v skupinkách prezentácie na tému mieru alebo konfliktu, samozrejme prepletený aj teambuildingovými aktivitami na zabavenie sa.

Štvrtok sa niesol úplne viných kolajach, a to doslovne, pretože sme hneď ráno išli na vlak smerom k Franzensfesten do Múzea bunkra. Tam práve prebiehala výstava moderného ženského umenia na tému identity, kde sme si aj my mali pripraviť niečo podobné. Po prezentácii našich umelecky stvárnených identít sme si chvíľu prezerali pevnosť a presunuli sme sa k bunkru, kde nás už čakal sprievodca. Bunker bol rozsiahly, veľmi zaujímavý a taktiež sme sa dozvedeli niečo o jeho histórii. Keď sme skončili, schylovalo sa k večeru a išli sme naspäť na hotel, kde sme mali malú prestávku, po ktorej sme išli na spoločnú večeru v meste. Počas večere sme si vyrozprávali naše rôzne zážitky z dňa.

V piatok nám Slobodná univerzita Bolzano pripravila predášku o UNESCO. Počas prednášky sme viedli diskusie na témy ako: Čo pre nás robí UNESCO?, Demokracia a mier, Kam speje svet a taktiež aj Generatívna pedagogika a výchova k mieru. Po náročnom brainstormingu o budúcnosti mieru nám všetkým vyhladlo a išli sme na spoločný obed v meste. V poobedňajších hodinách sme opäť mali voľnejšiu prechádzku mestom, ktorú sme ukončili spoločnou večerou.

V sobotu ráno, všetci pobalení, sme sa vybrali na vlak smerom domov. Celá naša mobilita by sa dala opísať ako jeden úžasný zážitok, ktorý by si mal zažiť naozaj každý.

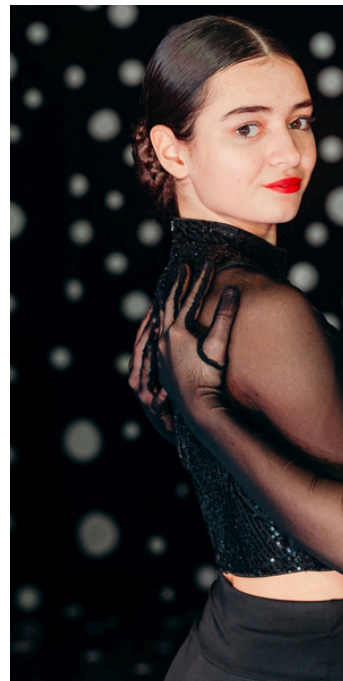

Naši mladí umelci

Tamara Bronišová (I. B) / Tanec

Tamara tancuje už od svojich štyroch rokov, takže tento rok je to už 12. rok. Na tanečnú ju prihlásili jej rodičia a do tanca, pohybu a hudby sa zalúbila natoľko, že sa tomu venuje naplno dodnes. Na tanečných hodinách trénujú techniku, držanie tela, koordináciu pohybu a, samozrejme, sa učia a tvoria choreografie.

Jej vzťah k tancu je komplikovaný, pretože tanec je veľmi fyzicky, psychicky a časovo náročný. No napriek tomu ho miluje! Hoci na tanečnej sále trávi týždenne 6-8 hodín, v snahe dosiahnuť čo najlepší výkon, je nevyhnutné trénovať aj doma. Či už je to strečing pre väčšiu flexibilitu alebo aj silový tréning na svaly. Pokiaľ sa človek chce zlepšovať, musí do toho vložiť čas a energiu.

Veronika Valentová (II. A) / Kreslenie a malba

Veronika sa kresleniu a malbe obrazov venuje už od útleho veku. Kreslila a maľovala ako každé iné dieťa, ale ostatní v tom videli niečo viac. Keď mala 8 rokov, mama ju prihlásila do Základnej umeleckej školy. Hoci tam vhodila len jeden rok, maľovaniu sa neprestala venovať a tvorila vo svojom voľnom čase.

Fascinujú ju všetky formy výtvarného umenia, ale tradičná malba a kresba ju očarili najviac. Tvorí hlavne doma, ale niekedy zájde hľadať inšpiráciu aj do prírody a kreuje na mieste. Umenie je neoddeliteľnou súčasťou jej života a maľovať bude tak dlho, ako bude vládvať.

Martin Šimor (II. B) / Hra na akordeón

Martin sa do Základnej umeleckej školy v Zlatých Moravciach prihlásil už ako 6-ročný, no s ozajstnou hrou začal až v siedmich rokoch. Tento rok to bude 10 rokov jeho hudobnej kariéry. Akordeón si vybral kvôli tomu, že na ňom hral už jeho otec. Robí mu radosť, keď môže hudbou tešiť druhých, keď vidí, ako ľudia spievajú a tancujú. Väčšinou hráva na triednych a interných koncertoch ZUŠ-ky, no hral už aj na slávnostnejších podujatiach. Nezabudnuteľným sa pre neho stalo vystúpenie v Šuranoch, kde zažil najväčší potlesk svojho života. Najviac si však bude pamätať koncert v Hulíne, ktorý bol medzinárodným koncertom základných umeleckých škôl v Európe.

Veronika Hudecová (II. B) / Hra na klavíri

Na klavíri sa Veronika učila hrať už od druhej triedy na základnej škole. Vtedy nastúpila do ZUŠ-ky v Zlatých Moravciach a už vedela zahrať pravou rukou všetky ľudovky. Dnes to bude už 10 rokov, čo hrá na klavír.

Shrou na klavír a spevom sa prepracovala na rôzne koncerty či vystúpenia. Koncerty v ZUŠ ju veľmi bavia, pretože si tam našla veľa skvelých kamarátov – muzikantov, s ktorými koncertuje takmer každý rok. Taktiež sa venuje mládežníckemu spevokolu v Topolčiankach, kde hrá na klavír a tiež aj spieva. V spevokole začínala ako dieťa s rytmickými paličkami a dnes je na jeho čele. Hudba je pre ňu oddychom a skutočným pokojom.

Kristína Šútorová (III. B) / Folklór

Kika svoje zručnosti v ľudovom tanci rozvíja už od štyroch rokov. Začínala v detskom folklórnom súbore (DFS) Svetielko v Hostí a od nástupu na základnú školu tancovala deväť rokov v DFS Matičiarik z Topolčianok. Po prijatí na naše gymnázium, začala navštevovať folklórny súbor Inovec zo Zlatých Moraviec, s ktorým absolvovala aj mnoho zahraničných miest a reprezentovala slovenskú kultúru. Folklóru sa teda aktuálne venuje takmer 14 rokov. K tejto záľube ju od malička viedli rodičia, ktorí rovnako ako ona obľubujú ľudové tradície, piesne, hudbu a tanec.

Kika sa tanečným tréningom venuje dvakrát do týždňa, ale svoju kondíciu si zlepšuje aj sama cvičením a behaním, ktoré sú pre tanec veľmi dôležité. Možno budete prekvapení, ale do jej tréningu sa zaraďujú aj baletné kroky či gymnastika, pretože aj tieto prvky ľudový tanec vyžaduje. Ako Kika hovorí: „Pre folklór som sa narodila!“, a preto má s ľudovým tancom v budúcnosti ešte veľa plánov.

Kristína Kováčová (IV. A) / Spev

Kristína nastúpila do ZUŠ pred siedmimi rokmi. Veľa blízkych a známych ľudí ju presviedčalo, aby svoj spev rozvíjala a prihlásila sa na umeleckú školu. Keď nastúpila, mala 12 rokov. Spev sa stal neoddeliteľnou súčasťou jej osobnosti, pretože ním bola obklopená v rodine. Postupne sa utvrdzovala v tom, že spev je to, čo ju baví a naplňuje.

Neskôr sa naučila sama hrať aj na akustickú gitaru. Okrem množstva koncertov, ktoré absolvovala počas štúdia na ZUŠ, mala možnosť zúčastniť sa rôznych významných podujatí a súťaží. Aj ona vystúpila na medzinárodnom koncerte v Hulíne, ale aj vianočnom koncerte v Radave a na súťaži vsólovom klasickom speve v Bratislave, kde sa v roku 2020 umiestnila na 1. mieste.

Esej Jána Johanidesa

Milí naši čitatelia,
nasledujúce riadky budú patriť našej žiačke Eme Šišovskej z III. A, ktorej esej bola v aktuálnom roku ocenená špeciálnou prémie v celoslovenskej súťaži stredoškolákov v písaní esejí Esej Jána Johanidesa.

Tiché slovo

„Veta je čosi strašne silné, silnejšie ako si to ľudia uvedomujú.“
(Ján Johanides)

Prvé, čo počujeme, sú slová. Slová písané či slová povedané. Počujeme ich, ale nevnímame. Čítame ich, ale nechápeme. Pamätáte sa na vaše prvé slovo? Na radosť rodičov, na eufóriu, ktorá nastala? Všetky starosti zrazu zmizli a srdcia naplnila čistá láska a radosť. Izbou sa rozozvučal detský smiech. Všetci naliehali, aby ste ho zopakovali. No vy ste ho aj tak nezopakovali. To jednoduché slovo „mama“. Pamätáte sa na vaše prvé neslušné slovo? Keď sa počas rodinnej oslavy strhla hádka a po izbe lietali taniere? Alebo keď otec išiel maľovať izbu a zistil, že kúpil zlú farbu? Keď sa niekto preriekne a zabudne, že v izbe je malé dieťa? Vtedy už nikto nenalieha, aby ste to slovo znova zopakovali. No vy ho i tak poviete niekoľkokrát.

Odpoveď znie, nie, nepamätáme si na naše útle detstvo. Nepamätáme si na našich mladých, bezstarostných rodičov. Nepamätáme si, ako sa tvárili, keď sme povedali naše prvé slovo. Nepamätáme si naše myšlienky, keď sme mali dva roky. Mali sme myšlienky ako teraz? Naša detská úprimnosť, ktorá ľudí dostávala do rozpakov, boli len dobre premyslené repliky? No i keď si nepamätáme na naše prvé slová, vieme našim blízkym vyrozprávať celý príbeh. Ako to, keď si nepamätáme? Povedali nám to naši rodičia. Počujeme slová, vnímame vety, rozprávame, píšeme. Viete si predstaviť, že by ste boli nemí? Nemohli by ste povedať toľko slov, ani slovo „lúbezné“? Ako by ste nehovoriacemu človeku opísali slovné spojenie „lúbezná láska“? Ja by som povedala, že „l“ znie ako ranná rosa. Jemne štekli na jazyku, tak ako rosa štekli bosé nohy. Lúbezná láska je niečo nekonečné, nenahraditeľné a ojedinelé. Znie to ako sloboda či raj. Slnčné ráno na lúke medzi kvetmi. Vôňa tulipánov. Ako by ste slovo „lúbezné“ vysvetlili nepočujúcemu človeku? Ja by som ho zaviedla k vodopádom. Na miesto, kde kráčame po schodoch medzi tisíckami vodopádov. Na tvár dopadajú jemné kvapôčky vody a navôkol vytvárajú dúhu. A nakoniec, ako by ste toto slovo opísali nevidiacemu človeku. Povedala by som mu, že je to ohromná láska k životu. Keď idete do práce, zacítite vôňu rozkvitnutých stromov a poviete si: „Ach, ten pocit je lúbezný!“ To je sila slova.

Slovo je silnejšie než meč. Tak ako môžeme slovami robiť ľudí šťastnými, môžeme im aj ublížiť. A to viac ako bitkou. Naše slová a vety o nás veľa vypovedajú. Práve preto máme v slove tú najslinnejšiu zbraň. Každý sa môže rozhodnúť, ako so slovami naloží. Môžeme používať len hanlivé slová a ľudia pochopia, že si nevážeme dar reči. Môžeme používať frazeologizmy a bude o nás známe, že čítame historické romány. Môžeme používať anglické slová a všetkým bude jasné, že sa snažíme ísť s dobou. Môžeme hovoriť nespisovne či nezrozumiteľne. Môžeme používať vyhrážky a ľudia si udržia odstup. Môžeme slovami ubližovať a ľudia nás znenávidia. No sú momenty, keď zlatom v hrdle je práve opak slov. Niekedy je ticho nad zlato.

T
I
CH
O

Už len to samotné slovo tvorí istú predstavu. Bielu holubicu, mier, pokoj. Žiadne hlučné myšlienky či chaos. Práve naopak, ranná káva či ranná prechádzka, keď máme pocit, že celý svet spí a hore sme len my.

Prvé, čo počujeme, sú slová. Slová písané, či slová povedané. Počujeme ich, ale nevnímame. Čítame ich, ale nechápeme. Pamätáte sa na vaše prvé „lúbim ťa“? Na radosť rodičov, na eufóriu, ktorá nastala? Všetky starosti zrazu zmizli a naše srdcia naplnila čistá láska a radosť. V izbe nastane príjemné ticho. Ticho, ktoré hreje ako krb v zime, ako kniha v ruke či objatie. Ticho, ktoré rozhorí plameň v našich srdciach a my si uvedomíme tú moc slova. Moc, vďaka ktorej môžeme liečiť i raniť. Zázračnú schopnosť, ktorú má každý a je len na nás, ako ju použijeme. Moc, ktorú má to jednoduché slovo „lúbim ťa“.

Ema Šišovská, III. A

Charles Darwin

Romana Orgoníková, III. B

Iba máloktoří biológovia zanechali po sebe takú trvalú stopu ako Charles Darwin. Jeho predstavy nielenže vysvetlili, ako vznikol všetok život, ale ukázali, že náš druh tvorí spolu s ostatnými súčasť stromu života.

ZAČIATOK ŽIVOTA A PLAVBA BEAGLE

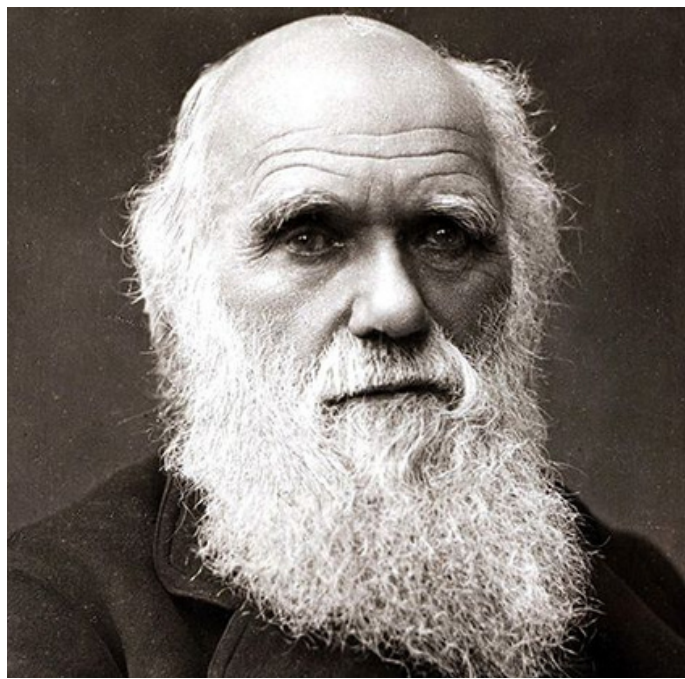
Začiatok Darwinovej mladosti poznačila zmena. Zanechal štúdium medicíny na univerzite v Edinburghu, pretože chirurgia 19. storočia mu spôsobovala traumu. Následne odišiel študovať teológiu do Cambridgea. Hoci ho nezaujímala tak veľmi ako chrobáky, skúšky zvládol a stal sa prírodovedcom na lodi HMS Beagle. Loď sa plavila 5 rokov s cieľom zmapovať pobrežie južnej pologule. Darwin si tu vyslúžil dobré meno.

ROZVOJ PREDSTÁV

Keď sa roku 1836 vrátil do Anglicka, začal exempláre získané počas plavby triediť. Mierne odlišné drozdce, ktoré získal na Galapágoch, boli vskutočnosti tri jedinečné druhy, z ktorých každý sa vyskytoval len na jednom ostrove. Posilnilo to jeho presvedčenie, že druhy nie sú nemenné a ich premena bola nazvaná transmutáciou. Začal uvažovať nad tým, či rovnaká teória neplatí aj pre rastliny a iné živočíchy a či premnoženie nevedie k súpereniu o zdroje.

„Záhadu začiatku všetkých vecí nevieme vyriešiť.“

DOLOŽENIE TEÓRIE

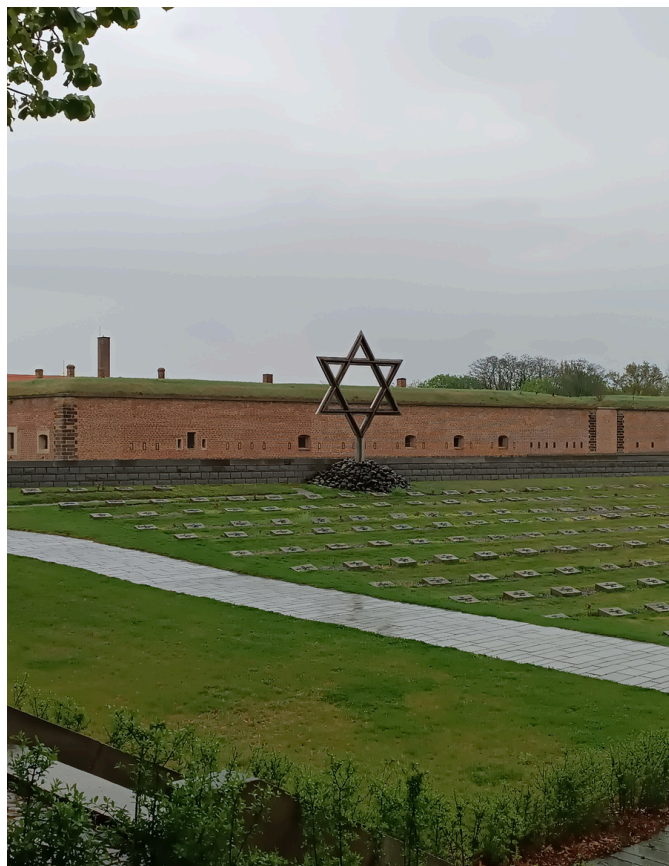
Roku 1839 zvolili Darwina za člena Kráľovskej spoločnosti. Okrem toho sa oženil so sesternicou Emmou Wedgewoodovou a vydal denník o plavbe na lodi Beagle, ktorý mu priniesol slávu. V nasledujúcich rokoch sa venoval pokusom, výskumu, zhromaždil fakty o obmenách, ktoré vedeli dosiahnuť chovatelia a venoval sa aj výskumu ľudského správania. V tomto období upadla aj jeho kresťanská viera a posledným úderom sa stala smrť jeho dcéry Annie, ktorá podľahla šarlachu. Roku 1858 vydal spis o teórii evolúcie prírodným výberom a o rok na to sa objavilo prvé vydanie slávneho diela *O vzniku druhov*.

POSLEDNÉ ROKY ŽIVOTA A SMŤ

V sídle v Down House pokračoval v práci vo vzrušenej atmosfére sprevádzajúcej vydanie knihy – mnohí ho totiž odsúdili za to, že sa dostal do rozporu s biblickými tvrdeniami o stvorení. Roku 1871 vydal knihu, v ktorej dal jasne najavo, že súčasť prírodného sveta pokladá aj ľudí. Keď roku 1882 zomrel, poctili ho štátnym pohrebom a pochovali vo Westminsterskom opátstve v Londýne.

História a súčasnosť koncentračného tábora Terezín

Koncentračný tábor Terezín, známy aj pod nemeckým názvom Theresienstadt, sa nachádza v susednom Česku neďaleko Prahy. Mesto ako vojenská pevnosť je dnes známe predovšetkým ako tragický symbol utrpenia nevinných ľudí. Pevnosť Terezín dal vybudovať cisár Josef II. a pomenoval ho na počesť Márie Terézie. Pôvodne to bola baroková pevnosť postavená na obranu Rakúsko-Uhorska pred Pruskom. Pevnosť sa delí na dve časti, Veľkú pevnosť a Malú pevnosť. Počas druhej svetovej vojny bolo toto územie obsadené nacistami. Tí na tomto mieste zriadili najprv policajnú väznicu, neskôr sa z neho stal koncentračný tábor. Jeho hlavnou funkciou bolo sústreďovať Židov pred ich deportáciou do vyhladzovacích táborov, ako bol Auschwitz-Birkenau. Na rozdiel od iných táborov, Terezín mal slúžiť aj ako „výkladná skriňa“ pre medzinárodné návštevy, aby nacisti mohli predstierať, že s väzňami zaobchádzajú humánne.

Pred prvou svetovou vojnou tu bol uväznený **Gavrilo Princip**. Do povedomia sa dostal svojím atentátom na nasledovníka Rakúsko-uhorského trónu Františka Ferdinanda a jeho ženu Sofiu v Sarajeve. Tento čin pripisujeme k aktom, ktoré vyvolali prvú svetovú vojnu. Podmienky sa zmenili začiatkom prvej svetovej vojny, keď do Terezína bolo deportované veľké množstvo ľudí. Dňa vyhlásenia protektorátu Čechy a Morava, 16. marca 1939, tu boli dočasne ubytovaní prví väzni. Od roku 1940 sa toto miesto stalo väzením pre pražské gestapo. Boli tu uväznení politickí odporcovia, komunisti, bývalí vojaci a ďalší. Po konferencii vo Wannsee boli do tábora v roku 1942 deportovaní židia z Tretej ríše a ostatných obsadených krajín. Počet obyvateľov sa náramne zvýšil. Po atentáte na zastupujúceho ríšskeho protektora Reinharda Heydricha bolo v tom istom roku zriadené ženské oddelenie.

Príchod nových väzňov

Väčšinou po niekoľkohodinovom stání boli väzni zavolaní do kancelárie, kde odovzdali všetky svoje osobné veci. Namiesto svojho oblečenia dostali väzenské oblečenie. Poslednou zastávkou bol prvý dvor, na ktorom boli prerozdelení do ciel. Podmienky v Terezíne boli katastrofálne. Preľudnenosť, nedostatok jedla, nedostatočné hygienické podmienky a nedostatok lekárskej starostlivosti viedli k šíreniu chorôb a vysokej úmrtnosti. Napriek týmto podmienkam sa v tábore rozvinul bohatý kultúrny život. Väzni organizovali divadelné predstavenia, koncerty a prednášky, čo im pomáhalo udržať si nádej a dôstojnosť v neludských podmienkach.

Terezín - symbol nacistického teroru

Terezínom prešlo približne 155 000 väzňov, z toho viac ako 33 000 zomrelo priamo v tábore v dôsledku hladu, chorôb a vyčerpania. Väčšina ostatných bola deportovaná do vyhladzovacích táborov, kde sa stretli so smrťou. Po oslobodení tábora sovietskou armádou v máji 1945 sa Terezín stal symbolom nacistického teroru, ale aj odvahy a odporu obetí. Mnohí preživší sa podieľali na dokumentovaní hrôz, ktoré zažili, aby sa zabezpečilo, že svet nikdy nezabudne na zločiny proti ľudskosti spáchané v Terezíne.

Dnes je Terezín pamätníkom a múzeom, ktoré pripomína obeť nacistického režimu. Návštevníci z celého sveta prichádzajú, aby sa dozvedeli o histórii tábora a uctili si pamiatku tých, ktorí tam trpeli a zomreli. Je to miesto tichej úcty, ktoré nám pripomína, že podobné tragédie sa nesmú nikdy zopakovať.

História Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach

Návrh na otvorenie gymnázia v Zlatých Moravciach bol prvýkrát predložený mestským zastupiteľstvom 6. mája 1906 na ministerstve školstva v Budapešti. Bohužiaľ, v tomto roku k otvoreniu gymnázia nedošlo. Napriek tomu mestskí predstavitelia každoročne opakovane predkladali svoj návrh ministerstvu školstva, avšak vždy skončili bez odozvy.

Situácia sa zmenila v roku 1911, keď sa mestské zastupiteľstvo Zlatých Moraviec rozhodlo urýchliť zriadenie gymnázia. Na tento účel venovalo pozemok pre stavbu budovy a prispelo finančnou čiastkou vo výške 300 000 korún. Avšak hlavným impulzom pre schválenie návrhu v Budapešti bola nacionálna motivácia, ktorá sa snažila posilniť maďarský vplyv v meste a jeho okolí.

Realizácia návrhu sa napokon uskutočnila v roku 1913, pričom nové gymnázium malo maďarské zameranie. Vyučovanie študentov sa začalo v školskom roku 1913/1914. Do piatich tried boli prijatí študenti zo štvrtého ročníka miestnej meštianskej školy.

Po politických zmenách v roku 1918 sa mnohí maďarskí profesori a študenti nedokázali prispôbiť novej situácii, čo vyvolalo protištátne provokácie. V dôsledku toho bolo gymnázium v Zlatých Moravciach 1. marca 1919 uzavreté, avšak len o dva týždne neskôr, 14. marca 1919, bolo obnovené ako slovenský ústav s názvom Československé štátne reálne gymnázium Janka Kráľa. Na výučbu prišli profesori z Čiech a Moravy.

Z pôvodných 334 žiakov maďarského gymnázia sa do slovenského ústavu zapísalo len 99 študentov, čo vyvolalo obavy zo zatvorenia gymnázia. Avšak po stabilizácii politických pomerov sa nedôvera voči slovenskému ústavu postupne rozplynula a počet žiakov rapídne vzrástol.

Učebné priestory boli pôvodne nevyhovujúce a vyučovanie sa uskutočňovalo v dočasných budovách na rôznych miestach mesta. Výstavba novej budovy gymnázia sa začala až v auguste 1922 a pravidelné vyučovanie v nej začalo v decembri 1924.

Počas prvej Česko-Slovenskej republiky navštevovalo gymnázium približne 500 študentov. Štúdium bolo pôvodne osemročné s povinným štúdiom latinčiny a relatívne povinným štúdiom nemčiny a francúzštiny. Roku 1948 došlo k radikálnej zmene, keď bolo štúdium skrátené na štyri roky. V roku 1953 prešlo gymnázium reorganizáciou a stalo sa jedenástročnou strednou školou.

Tradičné Gymnázium Janka Kráľa v Zlatých Moravciach sa stalo základom pre mnohých významných umelcov, vedcov a intelektuálov, ktorí významne prispeli k kultúrnemu a vedeckému životu. Medzi známymi absolventov patrili básnici, prozaici, kritici, herci, režiséri a maliari, ako aj univerzitní profesori a vedci. Hlavným cieľom gymnázia zostáva poskytovať študentom kvalitné stredoškolské vzdelanie s maturitou a pripraviť ich na vysokoškolské štúdium.

Kvíz

Otázka 1: Kedy bol prvýkrát predložený návrh na založenie gymnázia v Zlatých Moravciach?

- a) 6. mája 1906
- b) 14. marca 1919
- c) 1. marca 1919
- d) 14. marca 1906

Otázka 2: Prečo návrh na založenie gymnázia v Zlatých Moravciach nebol v roku 1906 schválený?

- a) Pre nedostatok finančných prostriedkov
- b) Pre politický odpor
- c) Pre národnú motiváciu
- d) Pre nedostatok priestorov

Otázka 3: Aký bol hlavný impulzom pre schválenie návrhu na založenie gymnázia v roku 1911?

- a) Finančná podpora mestského zastupiteľstva
- b) Nacionálna motivácia
- c) Podpora ministerstva školstva
- d) Zvýšený dopyt po vzdelaní

Otázka 4: Kedy bolo gymnázium v Zlatých Moravciach uzavreté po politických zmenách v roku 1918?

- a) 1. marca 1919
- b) 6. mája 1906
- c) 14. marca 1919
- d) 14. marca 1906

Otázka 5: Aký bol názov gymnázia po jeho obnovení 14. marca 1919?

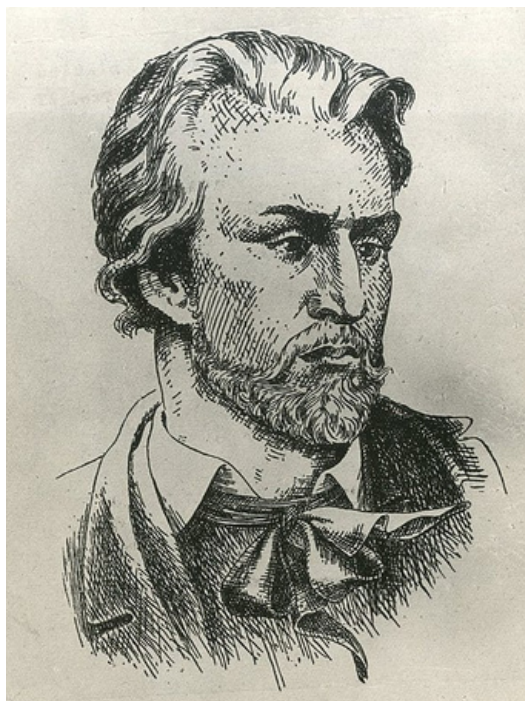
- a) Maďarské štátne gymnázium
- b) Slovenské reálne gymnázium
- c) Československé štátne reálne gymnázium Janka Kráľa
- d) Slovenské štátne gymnázium

Otázka 6: Kolko študentov zo základnej maďarskej školy sa zapísalo do slovenského ústavu?

- a) 99
- b) 334
- c) 500
- d) 300

Otázka 7: Kedy sa začala výstavba novej budovy gymnázia v Zlatých Moravciach?

- a) V roku 1924
- b) V roku 1913
- c) V roku 1953
- d) V roku 1922

Otázka 8: Kedy sa začalo pravidelné vyučovanie v novej budove gymnázia?

- a) V roku 1913
- b) V roku 1924
- c) V roku 1919
- d) V roku 1953

Otázka 9: Kedy prešlo gymnázium v Zlatých Moravciach reorganizáciou a stalo sa jedenástočnou strednou školou?

- a) V roku 1911
- b) V roku 1948
- c) V roku 1953
- d) V roku 1924

Otázka 10: Aký je hlavný cieľ Gymnázia Janka Kráľa v Zlatých Moravciach?

- a) Poskytovať kvalitné stredoškolské vzdelanie s maturitou
- b) Pripravovať študentov na stredné odborné školy
- c) Posilňovať vplyv maďarskej kultúry v regióne
- d) Podporovať športové aktivity medzi študentmi

10. a) Poskytovať kvalitné stredoškolské vzdelanie s maturitou
9. c) V roku 1953
8. b) V roku 1924
7. d) V roku 1922
6. a) 99
5. c) Československé štátne reálne gymnázium Janka Kráľa
4. a) 1. marca 1919
3. b) Nacionálna motivácia
2. b) Pre politický odpor
1. a) 6. mája 1906